

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Du kan bli vad du vill!

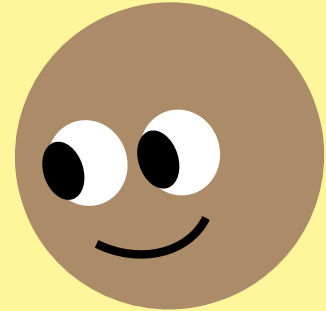

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Mamma Nadia läser en bok för sin dotter Amanda. Boken handlar om en man som uppfinnar saker. Mannen är en professor.

Professor låter som ett spännande jobb.

Är det bara killar som kan bli professorer?

Nej då, tjejer kan också bli professorer!

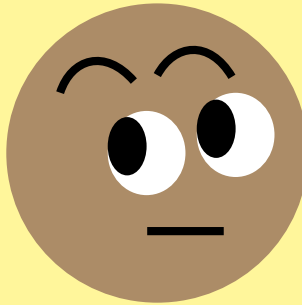

Illustration: Santiago Tavares

Fast jag har bara sett killar som är det. Och 'Professor' låter som ett killnamn.

Mamma Nadia vill visa Amanda att hon visst kan bli professor. Men hur? Hon behöver hjälp.

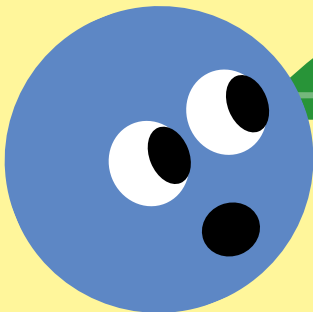

Hon skriver till sina vänner och förklarar problemet.

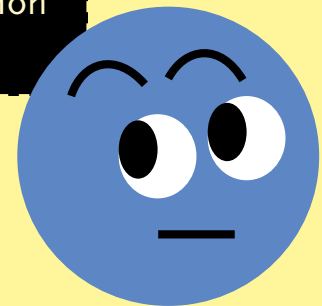
?

Min dotter tycker det verkar kul att vara professor men tror att bara killar kan bli det.

?

Nadias vän Kalle läser och vill hjälpa till. Hon skickar frågan vidare till sina vänner.

Alla ni kvinnor som jobbar som professorer, hör av er!

Frågan sprider sig snabbt på internet och många kvinnor som jobbar som professorer ser den.

En dag börjar det dyka upp brev och vykort till Amanda.

Hej Amanda!
Jag har hört att du är professor. Javisst vid universitet. Jag tror om ca. 5 miljarder. Bilden nedan visar...
Du vet säkert att atomer som helium alltså hur olika stjärnor och på observationer
Jag bifogar några blev astronomer men kanske k...
Om du har fr... e-post: susan...
Med vänliga

HEJ AMANDA!
JAG HÖRDE ATT DU FUNDERAR PÅ OM ÄVEN FLICKOR KAN BLI PROFESSOR NÄR DE BLIR STORA. FÖR VAR ALLA PROFESSORER MÄN. DUHTI, MEN SÅ ÄR DET INTE LÄNGRE! JAG ÄR PROFESSOR PÅ ETT STÄLLE SOM HETER LUNDS UNIVERSITET. PROFESSORER KAN FÖRSKA OM ALLT MÖJLIGT, EN DEL FÖRSKAR OM RYMDEN, EN DEL OM HISTORIA TILL EXEMPEL. JAG FÖRSKAR OM MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER. KVINNAN PÅ BILDEN HETE MARY. HON LEVDE FÖR 200 ÅR SEDAN OCH VAR FÖRFATTARE HON SREV OM ATT KVINNOR SKA HÄTTA ATT GÖRA ALLT SOM MÄN KAN GÖRA. SÅ TYCKER JAG OCKSÅ OM DU VILL BLI PROFESSOR SA...

Amanda!
Jag är...
Jag förs...
och...
"rust..."

EDITION GOLLONGS
HEJ AMANDA!
JAG HETER ÅSA OCH ÄR PROFESSOR I SVENSKA PÅ UVSÅSKYLÄ UNIVERSITETET I INLAND. SPRÅK ÄR DET ROLLIGASTE JAG VET JAG TYVSRÄK... DU...

Hej Amanda!
Jag skriver till dig som ett levande bevis på att flickor kan bli professorer!
Jag är professor i Laborativ Arkeologi vid Göteborgs Universitet och ser fram emot att möta dig som student!

HEJ AMANDA!
JAG HETER LOTTA OCH ÄR PROFESSOR! JAG FÖRSKAR OM KÄRLEK OCH RELATIONER. LYCKA TILL I LIVA HÄLSNINGAR Lotta Löfgren

Hej Amanda!
Visst kan du bli professor!
Värma hälsningar från Lena Lennerhed professor i idéhistoria vid Södertörns högskola

Amanda läser breven och vykorten. Det är kvinnor som jobbar som professorer som har skrivit.

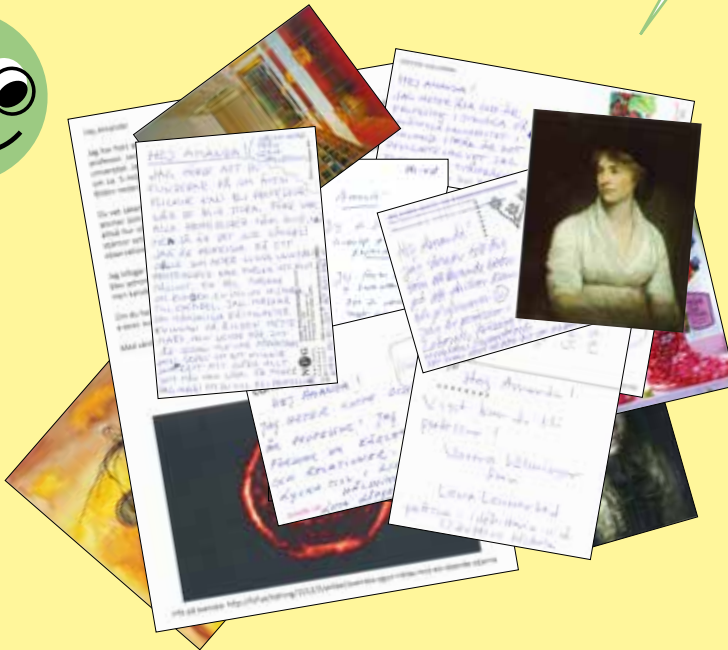
Hej Amanda!
Visst kan du bli professor!

Det är så spännande
att försöka förstå och
förklara världen! Jag
tycker att jag har världens
roligaste jobb!

Förr var alla
professorer män.
Men så är det
inte längre!

Jag heter Åsa och är
professor i svenska.
Språk är det roligaste
jag vet.

Om du vill bli professor så
kan du bli det! Det blev jag!

Professor kan du bli oavsett om du är tjej eller kille.

Men vad är egentligen en professor?
Och vad gör en sådan?

Illustration: Tuva Skogsmo

Översättning:
Slappna av, vi är professorer.

I Sverige finns många kvinnor som är professorer och som sysslar med många olika saker.

Illustration: Lilja Tavares

Illustration: Siiri Lundholm Velling

Till exempel språk, historia, medicin, kemi, fysik, teknik, filosofi, rymden och mycket annat.

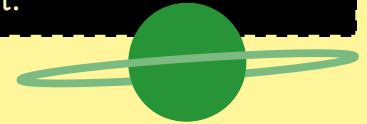

Illustration: Johan Malm

De som skrev till Amanda är professorer som forskar inom flera olika områden:

Åsa Palviainen
Svenska

Lotta Löfgren-Mårtensson
Kärlek och relationer

Kerstin Lidén
Laborativ arkeologi

Susanne Höfner
Astronomi och
solens framtid

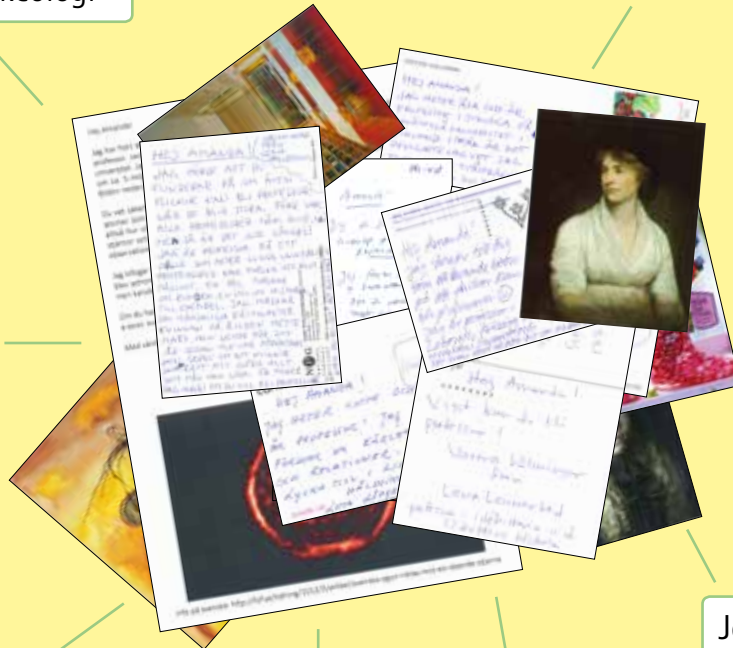
Lena Lennerhed
Idéhistoria

Åsa Wikforss
Filosofi och språket
och tänkandet

Joanna Rubin Dranger
Illustration

Eva Tiby
Kriminologi

Lena Halldenius
Mänskliga rättigheter

Att vara professor verkar roligt.
De vet massor och det är roligt att åka
till platser och ta reda på nya saker.

Fast egentligen vill jag
nog bli popstjärna

Eller kanske
konstnär....

Eller kanske
pilot....

Just det! En professor skrev om det.

Kanske blir du också
professor en dag. Om
du vill. Eller så blir du
något helt annat.

Oavsett vad du
vill så hoppas
jag att du får det
som du vill allra
mest och att du
aldrig slutar tro
att du kan bli
vad du vill!

Jag kan bli precis
vad jag vill!

Alla kan bli vad de vill!

Journalist

Polis

Sjuksköterska

Författare

Konstnär

Cykelreparatör

Lärare

Murare

Lantbrukare

Kock

Rektor

Pilot

Skådespelare

Sjukgymnast

Bagare

Psykolog

Musiker

Ekonom

Dirigent

Uppfinnare

Bonde

Frisör

Hunduppfödare

Optiker

Forskare

Dansare

Berättelsen om Amanda är sann. Vi har fått tillåtelse att berätta den för dig och använda de brev och vykort som Amanda fick av professorerna.

Varför tycker du att det verkar vara ett roligt jobb?

Finns det jobb som bara tjejer kan ha?

Vad skulle du vilja jobba med när du blir stor?

Finns det jobb som bara killar kan ha?

Förslag på hur du kan använda skriften

Vår förhoppning är att den här skriften ska vara ett stöd i arbetet med att uppnå målen i läroplanen. I läroplanen Lgr11 står det att skolan har ett ansvar för att motverka traditionella könsroller. Den ska därför ge utrymme för eleverna att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet. Det står även att alla som arbetar i skolan ska bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller av social eller kulturell bakgrund.

Diskutera med barnen:

Vad skulle du vilja jobba med när du blir stor? Hur kommer det sig att du tycker att det verkar vara ett roligt jobb? Varför hade Amanda inte sett någon kvinna som jobbar som forskare på bild och vad får det för konsekvenser för henne? Vilka bilder har barnen inte sett inom andra yrken?

Övning:

Leta i tidningar, böcker och på internet efter bilder på personer som jobbar med olika yrken och se om det är kvinnor eller män och diskutera vad det kan få för konsekvenser. Ett annat tips är att räkna efter hur många bilder på kvinnor respektive män de hittar inom olika yrken och göra staplar, statistik.

Tips:

Statistiska centralbyrån SCB tar fram könsuppdelad statistik "På tal om kvinnor och män" som ni kan använda er av för att se fördelningen mellan könen inom olika yrken. Statistiken finns att beställa på SCB:s webbplats. Dessutom tar Länsstyrelsen fram liknande statistik för länet, uppdelat per kommun, som också kan vara intressant att titta på. Den går att beställa från länsstyrelsen i respektive län.

Övning:

Ni kan också arrangera en egen bildtävling där barnen uppmuntras rita bilder de inte sett i tidningar, sagor eller filmer. Vilka bilder är vi ovana att se? Eller be barnen rita vad de skulle vilja jobba med när de blir stora. Prata sen om bilderna och analysera dem ur ett genusperspektiv.

Tips:

För att lära er mer om genusanalys av bilder så kan ni söka på internet efter handledning i normkritisk bildanalys. Normkritik är att ifrågasätta det som tas för givet. Att kritiskt granska, det vardagliga, det "normala" och det som uppfattas som självklart.

Diskutera med barnen:

Finns det jobb som har kön? Varför tror barnen att det är så? Prata om att vissa yrken har "bytt kön"? (exempel på det är lärare och rektorer) Vilka yrken har kanske ändrat "kön" när de blir stora? Kommer jobb ha "kön" i framtiden?

Övning:

Barnen kan få i uppgift att intervjua en person i deras närhet om vad den arbetar med och fråga hur det kommer sig att de jobbar med just detta. Vad kan ha påverkat valet? Låt sedan barnen berätta vad de lärde sig för varandra och diskutera vad det är som gör att människor väljer vad de ska jobba med.

Övning:

I skriften finns många olika jobb presenterade och professorerna forskar inom många olika områden. Ett tips är att slå upp vad de olika orden betyder: till exempel kriminologi, idéhistoria, eller laborativ arkeologi. Förklara för barnen vad det handlar om och diskutera kring att det finns massor av jobb möjligheter!

Hur skriften kom till

Berättelsen om Amanda är sann. Länsstyrelserna i Västra Götaland och Uppsala län har fått tillåtelse att berätta den för er och använda de brev och vykort Amanda fick av professorerna.

Bilderna på professorer i skriften kommer från en normkritisk bildtävling som Joanna Rubin Dranger, professor på Konstfack i Stockholm, inspirerades till och iscensatte efter att ha skrivit till Amanda.

Vi hoppas den här skriften kan inspirera barn att tänka fritt kring frågan "Vad vill du bli när du blir stor?". Vi vill också uppmuntra pedagoger och andra vuxna i barns närhet att ifrågasätta ett könsstereotyp förhållningssätt till yrkesval och intressen.

Skriften är framtagen av Länsstyrelsen i Västra Götaland och Länsstyrelsen Uppsala län.

Illustratörerna

Channa Hansén

Johan Malm

Lilja och Santiago Tavares

Siiri Lundholm Velling

Tuva Skogsmo

Tack till

Amanda

Nadia

Karolin Kalle Röcklinger

Professorerna

Eva Tiby, kriminologi, Stockholms universitet

Joanna Rubin Dranger, illustration, Konstfack Stockholm

Kerstin Lidén, laborativ arkeologi, Stockholms universitet

Lena Halldenius, mänskliga rättigheter, Lunds universitet

Lena Lennerhed, idéhistoria, Södertörns högskola

Lotta Löfgren-Mårtensson, hälsa och samhälle, Malmö högskola

Susanne Höfner, teoretisk astrofysik, Uppsala universitet

Åsa PalViainen, svenska, Jyväskylä universitetet

Åsa Wikforss, teoretisk filosofi, Stockholm universitet

bell hooks
Professor in
African-American Studies
and English,
Yale University

Gayatri Chakravorty Spivak
University Professor,
Columbia University

Toni Morrison
Professor in
the Council of Humanities,
Princeton University

Audre Lorde
Professor in
English,
Hunter College,
City University of NYC

Sara Ahmed
Professor in
Race and Cultural Studies,
Columbia University

Angela Davis
Professor in
History of Consciousness,
University of California

Illustration: Channa Hansén

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Det började med att sjuåriga Amanda tyckte det lät spännande att vara professor.

- Det var en bok med en kille som var professor.

När mamma läst halvvägs sade jag: Är det bara killar som kan bli professorer? I böcker och filmer är det bara killar. Det påminde mig om en film, och en till, där en kille var professor.

Amandas mamma gjorde ett inlägg på Facebook som ledde till att Amanda fick brev och vykort från kvinnor som är professorer inom olika områden.

- Nu tänker jag att en professor kan vara en tjej också, säger Amanda.

Den här skriften är framtagen av Länsstyrelsen Västra Götalands län och Länsstyrelsen Uppsala län. Vi hoppas den kan få alla barn att tänka: jag kan bli vad jag vill!

Vi vill också uppmuntra pedagoger, föräldrar och andra vuxna i barns närhet att ifrågasätta ett könsstereotypt förhållningssätt till yrkesval och intressen.

Framtagen av Länsstyrelsen Uppsala län och
Länsstyrelsen Västra Götalands län
Text: Lina Ploug, Anna-Elvira Cederholm
Layout: Ida Edgren

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN